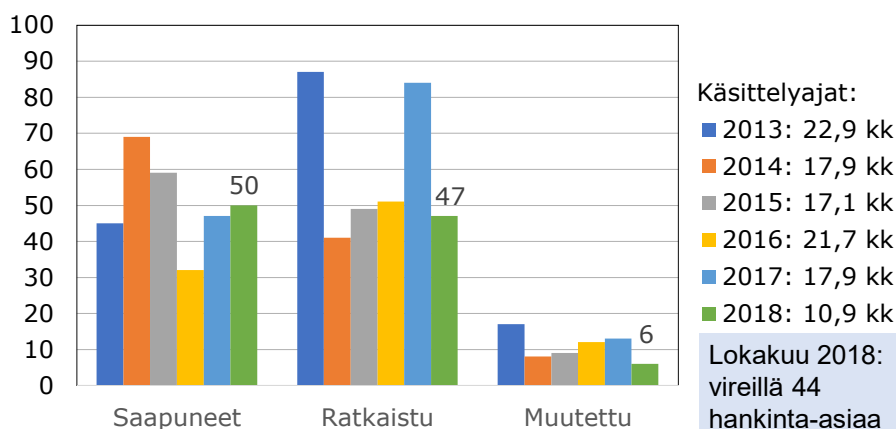

Vuoden kiinnostavimmat oikeustapaukset

Esityksen sisältö

- KHO Tilastot
- KHO: Suorahankintailmoituksen oikeusvaikutukset
- KHO: Hankinnan laajuus
- EUTI: konserniyhtiöiden tarjoukset
- MAO: Tehottomuusseuraamus
- KHO: Julkisen hankinnan määritelmä

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisutilastot

KHO:2018:126 Suorahankintailmoitus

- Suorahankinta, jossa oli tehty vapaaehtoinen ex ante -avoimuutta koskeva ilmoitus.
- Valitus oli tehty 3 kk suorahankintailmoituksen julkaisemista.
- Ns. EUTI:n Fastweb -ratkaisuun (C-19/13) perustuen valitusaika on 6 kk, jos hankintayksikkö ei ole riittävästi arvioinut suorahankinnan käyttämisen edellytyksiä.
- KHO:n mukaan hankintayksikkö oli ilmoittanut suorahankintailmoituksessaan kaikki ne tiedot, joita oikeussuojadirektiivissä vaaditaan ilmoituksen sisällöltä. Siten valitusaika oli 14 päivää eikä valitusta olisi tullut tutkia MAO:ssa.

Asian arviointi - mitä tapauksesta voidaan oppia?

- Fastweb -ratkaisu herätti julkaisunsa jälkeen kysymyksiä vapaaehtoisen suoraankintailmoituksen julkaisemisen merkityksestä. Ratkaisu nimittäin jätti epäselväksi, millainen on riittävän huolella tehty ja perusteltu suoraankinta/suoraankintailmoitus.
- KHO:n vuosikirjaratkaisu antaa nyt ymmärtää, ettei suoraankintaa voida määrätä tehottomaksi 14 päivän valitusajan päättymisen jälkeen, jos hankintayksikkö on täyttänyt suoraankintailmoitukseen kaikki siinä vaadittavat tiedot sekä esittänyt yksiselitteiset ja selkeät syyt suoraankinnalle.
 - Fastweb -ratkaisun huomioiden ilmeisen puutteelliset ja kehnosti perustellut suoraankinnat voivat kuitenkin edelleenkin joutua tehottomuusseuraamuksen kohteeksi myös 14 päivän valitusajan jälkeen.
- Soveltuvuus sopimusmuutoksia koskeviin ilmoituksiin?

Hankinnan laajuuden määrittäminen

- KHO 14.9.2018 (2018:128)
 - Verkkomaksamisen palvelu
 - Asiakkaiden ja transaktioiden lopullista määrää ei tiedetty
 - Ei puitejärjestely eikä yhteishankintayksikkö
 - Hankinnalla lakisääteinen tausta
 - Käyttäjäorganisaatioiden sijainnilla ei merkitystä
 - Tarjouspyynnössä ilmoitettu tiedot, jotka käytettävissä ja arvio hankinnan laajuudesta sopimuskauden aikana

Asian arviointi – mitä tapauksesta voidaan oppia?

- Uuteen teknologiaan ja sopimuskauden aikaiseen kehitykseen perustuvien hankintojen kilpailuttaminen on mahdollista hankintalain mukaisella menettelyllä
- Tärkeää ilmoittaa tarjouspyyntöasiakirjoissa käytettävissä olevat tiedot ja arvio sopimuskaudelle
- Muuta mielenkiintoista
 - Ei ollut puitejärjestely
 - Sopimuskausi 60 kk + 12 kk + 12 kk

Konserniyhtiöiden tarjoukset

- EUT 8.2.2018 (C-144/17) ja EUT 17.5.2018 (C-531/16)
 - Olisi unionin oikeuden vastaista evätä sidossuhteessa olevilta yrityksiltä järjestelmällisesti oikeus osallistua samaan hankintamenettelyyn
 - Hankintayksiköllä on velvollisuus hylätä keskenään sidoksissa olevilta tarjoajilta tulevat tarjoukset, ellei niitä ole esitetty täysin itsenäisesti ja riippumattomasti

Asian arviointi – mitä tapauksista voidaan oppia?

- Konserniyhtiöt eivät saa tehdä minkäänlaista yhteistyötä eivätkä ne saa vaihtaa tietoa, jos ne osallistuvat samaan tarjouskilpailuun
- Konserniyhtiöt eivät voi pyrkiä hyötymään konsernisuhteesta esimerkiksi tavoittelemalla useaa tarjoajapaikkaa rajoitetussa- tai neuvottelumenettelyssä taikka toimittajapaikkaa puitejärjestelyssä
- Ei ole myöskään hankintayksikön etu, jos se joutuu hylkäämään kaikki konserniyhtiöiden tarjoukset, ohje tarjouspyyntöön?

HUS:n värikasettihankinnat / IT- laitehankinnat, MAO:469/18

- HUS oli kilpailuttanut 4.7.2017 IT-laitteita koskevan tavarahankinnan 4 vuodeksi (n. 9–10 M€ / vuosi)
- HUS:n värikasettitoimittaja Bruce Campbell Ltd Oy ei osallistunut kilpailuun, koska kilpailutusasiakirjoista ei ilmennyt, että kilpailutus olisi kattanut värikasetteja muutoin kuin "aloituskasettien" osalta (hintaliite)
- Tarjouskilpailun jälkeen Bruce Campbellille ilmeni, että HUS ryhtyikin ostamaan värikasetteja Tietokeskus Finland Oy:ltä (varalla Dustin Finland Oy)

HUS:n värikasettihankinnat / IT-laitehankinnat, MAO:469/18

- Värikasettien arvo vuosittain noin 1,8 M€
- MAO katsoi, ettei tarjouskilpailu kattanut värikasetteja tässä laajuudessa
- Kyseessä oli kielletty olennainen muutos
- Tehottomuusseuraus ("tavarahankintasopimus siihen tehtyine muutoksineen"), 50 000 euron seuraamusmaksu ja 500 000 euron uhkasakko

Maaseutuviraston puitejärjestely Neuvo 2020; KHO:2018:91

- Maatilojen neuvontapalvelut ajalle 1.1.2015–31.12.2020; tuotantoeläimet, terveydenhuoltosuunnitelmat – puitejärjestely – hankintailmoitus 9/2014, 34 M€

Pooli

- Kilpailutti neuvojat julkisena hankintana
- Kilpailutusta perusteltu maaseutuasetuksella
- Maksaa kiinteän tuntikorvauksen
- Mukaan kaikki kelpoisuusehdot ja vähimmäisvaatimukset täyttävät neuvojat, jotka läpäisivät testin
- Viljelijä tilaa neuvontapalvelun valitsemaltaan neuvojalta

Ongelma

7 Tarjouksen muotovaatimusten ja tarjouspyynnön mukaisuuden täytyminen

- Tarjoaja täyttää

Tämän kohdan perusteella arvioidaan tarjouksen vastaavuutta tarjouspyynnön muotovaatimuksiin nähden. Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta ei arvioida ainoastaan tämän kohdan perusteella, vaan arviointiin vaikuttaa koko tarjouksen sisältö.

Tarjottu palvelu täyttää tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitetyt vaatimukset.

Kyllä Ei

Tarjoaja hyväksyy sopimusehdot, jotka on esitetty hankintasopimusmallissa ja sen liitteissä. Sopimusehtoihin ei ole tehty mitään muutoksia, varauksia, lisäyksiä tai poistoja.

Kyllä Ei

Tarjoaja on liittänyt tarjoukseensa kaikki tarjouslomakkeissa vaaditut selvitykset.

Kyllä Ei

- Tarjous suljettiin pois tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena.

Asian käsittely

- Ensisijainen valitusperuste: Ei julkinen hankinta
- MAO hylkäsi valituksen (MAO:607/15)
- KHO pyysi unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua
- C-9/17 *Tirkkonen*, keskeiset perustelut:
 - Hankintadirektiivin tarkoituksena oli estää kotimaisten tarjoajien suosiminen. Vaara liittyy läheisesti yksinoikeuteen, joka seuraa toimijan/toimijoiden valinnasta sopimusosapuoleksi (C-410/14 Falk Pharma)
 - Maaseutuvirasto ei ole maininnut mitään hankintasopimuksen tekoperustetta, jolla tarjouksia vertailtaisiin – kyseessä ei ollut julkinen hankinta

Asian käsittely

- C-9/17: Perusteet, jotka koskevat lähinnä kokemusta, pätevyyttä ja resursseja, joilla voidaan taata sopimuksen asianmukainen täyttäminen on katsottu liittyvän tarjoajien kykyyn täyttää kyseinen sopimus
- KHO:2018:91 (vuosikirja)
 - Kyse ei julkisesta hankinnasta, MAO:lla ei toimivaltaa – MAO:n päätös kumottiin
 - Maaseutuvirasto oli perustellut päätöstä yksinomaan hankintalakiin tukeutuen – Maaseutuviraston päätös kumottiin ja asia palautettiin Maaseutuvirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Lopputulos

- Maaseutuvirasto käsitteli asian uudelleen – valittaja ja muut vastaavalla perusteella poissuljetut neuvojat saivat kutsun tenttiin
- Maaseutuasetusta on muutettu asetuksella (EU) 2393/2017 siten, että vaatimus julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön soveltamisesta neuvojien valintaan on poistettu. Muutos on tullut voimaan 1.1.2018.

Neuvojauutiskirje 28.9.2018

[på svenska](#)

Neuvojahaku avautumassa uudelleen ensi vuoden puolella

Neuvo 2020 -maaillojen neuvontajärjestelmä on täydentyvässä uusilla neuvoilla. Neuvojahauun avaaminen uudelleen edellyttää muutosta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014–2020 ja kansalliseen lainsäädäntöön. Tämän hetkisen arvon mukaan Ruokavirasto voi käynnistää haku kevättalvella 2019. Uusi haku kattaa kaikki nykyiset neuvontatoimistot. Jatkossa neuvoja ei enää valita hankintalain mukaisella kilpailutuksella vaan jatkuvalla hakumenettelyllä. Ruokavirasto tiedottaa haku avautumisesta sen jälkeen, kun vaaditut ohjelma- ja lakimuutokset on toteutettu.

Kiitos!

Pauliina Karinkanta
Anna Kuusniemi-Laine
Mika Pohjonen